

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวทางการพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมา มีการพัฒนาบนพื้นฐานยุทธศาสตร์การสร้างเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจ และอุดมการณ์การพัฒนาไปสู่ความทันสมัย ซึ่งเน้นค่านิยมในเรื่องการแข่งขันการพัฒนาอุตสาหกรรมและการทำให้เป็นเมือง นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 -2509) เป็นต้นมา เป็นวิธีการพัฒนาที่เป็นวิถีทางของการพัฒนาของประเทศต่างๆทั่วโลกนับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ที่มุ่งสู่ความทันสมัยเป็นหลัก โดยมีเศรษฐศาสตร์กระแสหลักเป็นกรอบแนวคิดของการพัฒนา เป็นกระบวนการที่มุ่งบรรลุเป้าหมายในเชิงปริมาณหรือความเติบโตทางวัตถุ การแสวงหาความมั่งคั่งสูงสุดแสวงหากำไรสูงสุดและความพอใจสูงสุดจากการบริโภค

ผลของการพัฒนาดังกล่าวทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำของการกระจายผลการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกัน ปัญหาความยากจนและปัญหาการกระจายรายได้ยังคงเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยติดต่อกันมา แม้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญพัฒนาส่วนที่เป็นเศรษฐกิจชุมชนซึ่งเป็นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศมากขึ้น ดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 8 จนถึงฉบับที่ 11 ข้อมูลในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ช่องว่างของกลุ่มรวยสุดกับกลุ่มจนสุดแตกต่างกัน 22.8 เท่า ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแม้ว่าการลดปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้จะเป็นเป้าหมายหนึ่งที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกือบทุกฉบับ รวมทั้งนโยบายของภาครัฐที่หันมาแก้ปัญหาและส่งเสริมเศรษฐกิจภาคชนบทหรือชุมชนมากขึ้นก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างจริงจัง เมื่อเป็นเช่นนี้ ทุกฝ่ายควรหันมาส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชนซึ่งเป็นเศรษฐกิจของคนส่วนใหญ่ของประเทศ ที่เป็นเศรษฐกิจระดับฐานราก เพราะเศรษฐกิจชุมชนคือเศรษฐกิจพื้นฐานหรือเศรษฐกิจแท้ของประเทศ และควรส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนซึ่งเป็นธุรกิจที่ดำเนินการโดยกลุ่มคนในชุมชนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินและร่วมรับผลประโยชน์ โดยใช้ทุนของชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นฐานปัจจัยในการผลิต และการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอยู่ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสร้างกระบวนการเรียนรู้แก่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความรู้ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน การที่ทำให้ชุมชนเกิด “พลังการเรียนรู้” และระบบความรู้ ซึ่งมีไม่เพียงความรู้เดิมที่สามารถสนองตอบความต้องการของชุมชนในยุคก่อนเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่มีการค้าเท่านั้น แต่เป็นระบบความรู้ที่มีการบูรณาการ โดยนำความรู้สมัยใหม่กับความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดความเข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยให้การศึกษามีส่วนช่วยแก้ปัญหา ความรู้กลายเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (knowledge – driven economy) หรือ

เศรษฐกิจฐานความรู้ (knowledge-based economy) ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนในฐานะขององค์กรเศรษฐกิจของชุมชน ที่มีความสำคัญที่จะต้องหนุนเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนและสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้มีความยั่งยืน เพราะเป็นการส่งเสริม ให้ชุมชนรู้จักใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองในระยะยาวได้อย่างมั่นคง กลุ่มงานพัฒนาวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร (2549) ได้อธิบายความหมายของวิสาหกิจชุมชนไว้ว่า วิสาหกิจชุมชน (SMCE หรือ small and micro community enterprise) หมายถึง กิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรืออื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นนิติบุคคล ในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน การประกอบการวิสาหกิจชุมชนเพื่อการจัดการทุนของชุมชน ได้แก่ ทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ประเพณี และวัฒนธรรม ของท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง

ประเทศไทยมีการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนอยู่เป็นจำนวนมาก โดยในกรุงเทพมหานครมีวิสาหกิจชุมชน แบ่งออกตามกลุ่มบริการ ได้แก่ ร้านค้าชุมชน ออมทรัพย์ชุมชน ท้องเที่ยว สุขภาพและบริการอื่นๆ จำนวนทั้งสิ้น 278 แห่ง (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2558) โดยวิสาหกิจบางแห่งยังดำเนินงานอยู่ บางแห่งก็ปิดตัวเองไป จากการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนของกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูล ปี 2556 พบว่าจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน ทั่วประเทศ มีจำนวน 72,956 แห่ง ได้รับการประเมินศักยภาพ 46,698 แห่ง ได้รับการประเมินในระดับดี เพียงร้อยละ 32.45 ระดับปานกลาง ร้อยละ 50.45 และระดับปรับปรุงร้อยละ 17.10 และข้อมูลจากการศึกษางานวิจัยที่ทำการศึกษาสภาพการณ์ต่างๆ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับวิสาหกิจชุมชน (ชงพล พรหมสาขา ณ สกลนครและอุทิศ สังขรัตน์, 2556) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนไม่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาด้านบัญชีและการเงิน ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และปัญหาด้านทุนการผลิต ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาในการบริหารจัดการ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้าให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจชุมชนเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

เขตธนบุรีเป็นเขตหนึ่งในกรุงเทพมหานครอยู่ในกลุ่มเขตอนุรักษ์เมืองเก่า แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 7 แขวงได้แก่ แขวงวัดกัลยาณ์ แขวงหิรัญบุรี แขวงบางยี่เรือ แขวงตลาดพลู แขวงบุคคโล แขวงสำเหร่ และ แขวงดาวคะนอง เขตธนบุรีมีประวัติศาสตร์ชุมชนมาอย่างยาวนาน มีชุมชนเก่าแก่ที่ก่อตั้งมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา คนที่อยู่อาศัยมีความแตกต่างกันทางชาติพันธุ์ทั้ง ไทย จีน มอญ มุสลิม และฝรั่งเชื้อสายโปรตุเกส ซึ่งตั้งรกรากมาหลายร้อยปี มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งการเรียนรู้ของชุมชนทางด้านศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ แหล่งรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้านมากมาย มีการรวมกลุ่มประดิษฐ์สินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีความปราณีตงดงาม เป็นมรดกทางวัฒนธรรมหลากหลายสาขา อาทิเช่น สาขาศิลปกรรม ด้านหัตถกรรม ได้แก่ หัตถกรรมของจิว ปลายะเพียนฉลุลายไทย เครื่องประดับกะลามะพร้าว ประกอบเงิน หัวโขนบ้านศิลปะไทย เครื่องประดับเงินลงคำและทอง ฯลฯ สาขาศิลปกรรม ด้านงานประดิษฐ์ ได้แก่ งานประดิษฐ์จากผ้าใยบัว หมู่ออมสิน งานประดิษฐ์จากลูกปัดเลื่อมคริสตัล มาลัยสองชาย/เหรียญโปรยทาน ฯลฯ สาขาคหกรรม ได้แก่ ขนมฝรั่งกุฎีจีน ขนมบดิน หมี่กรอบ ร.5 ฯลฯ สาขาสาธารณสุข ได้แก่ สมุนไพร การปรุงยา การนวดแผนโบราณ เป็นต้น การรวมกลุ่มประดิษฐ์ผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าว มีทั้งในรูปแบบของกลุ่มแม่บ้าน และวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียน

จากการลงพื้นที่ศึกษาสภาพและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนเขตธนบุรีในเบื้องต้นของผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ที่ศึกษาในรายวิชาเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนดังกล่าวประสบปัญหาในการดำเนินงานหลายด้าน อาทิเช่น ด้านการรวมกลุ่ม สมาชิกกลุ่มลดลงและมีอายุมากขึ้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นกำลังจะสูญหายเนื่องจากขาดผู้สืบทอด ด้านการบริหารจัดการ ขาดการบริหารจัดการที่ดี ด้านการผลิตสินค้า มีวิธีการผลิตแบบดั้งเดิม ไม่ทันกับคำสั่งซื้อ ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ด้านการเงิน เงินทุนมีน้อย ขาดการระดมทุน และการบริหารเงินทุน ด้านการตลาด ขาดช่องทางการตลาดใหม่ๆ และการส่งเสริมด้านการตลาดจากภาคส่วนต่างๆ ให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้า ขาดการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ช่วยส่งเสริมในกระบวนการผลิตและการตลาด ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ มีลักษณะที่ไม่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนกลุ่มอื่นๆ ขาดความรู้ในการสร้างภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ ให้มีความน่าสนใจ และโดดเด่นมีเอกลักษณ์ เป็นต้น

คณะผู้วิจัยในฐานะบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็น“คลังสมอง”ของท้องถิ่นมาอย่างยาวนาน และก่อตั้งขึ้นตามปรัชญาการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นภารกิจในการวิจัยและการบริการทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนท้องถิ่น ทั้งตามภารกิจบทบาทหน้าที่และตามสภาพที่ท้องถิ่นคาดหวัง จึงได้จัดทำการวิจัยนี้ขึ้นเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเขตชนบุรี ซึ่งเป็นแหล่งการผลิตสินค้าชุมชนที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม และในขณะเดียวกันหากวิสาหกิจชุมชนดำเนินการประสบผลสำเร็จก็จะส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนในเขตชนบุรีมีความเข้มแข็ง และการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนอยู่ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งจะช่วยเสริมสร้างให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีการดำเนินงานตามหลักเหตุผล ความพอประมาณ มีความรู้และคุณธรรม ซึ่งส่งผลดีต่อสังคมในภาพรวมของชุมชนในเขตชนบุรีด้วย ดังนั้นจากการที่ผู้วิจัยได้ทราบปัญหาและความต้องการเบื้องต้นของกลุ่มวิสาหกิจดังกล่าว จึงเห็นว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการบริหารจัดการที่ดีและการออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ โดยผ่านกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ บรรลุเป้าหมาย สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยอยู่ภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิถีในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และผลจากการวิจัยนี้จะส่งผลดีและมีประโยชน์โดยตรงทั้งในระดับบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น สถาบันการศึกษารวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติได้นำไปใช้พัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนให้มีความก้าวหน้าต่อไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัจจัยเงื่อนไขการบริหารจัดการและการออกแบบผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนเขตชนบุรี
2. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้การบริหารจัดการที่ดีของวิสาหกิจชุมชนเขตชนบุรี โดยชุมชนมีส่วนร่วมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนเขตชนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ใช้ วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) เป็นการวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (participatory research) กับ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) รวมทั้งวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีและการออกแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเขตรชนบุรี

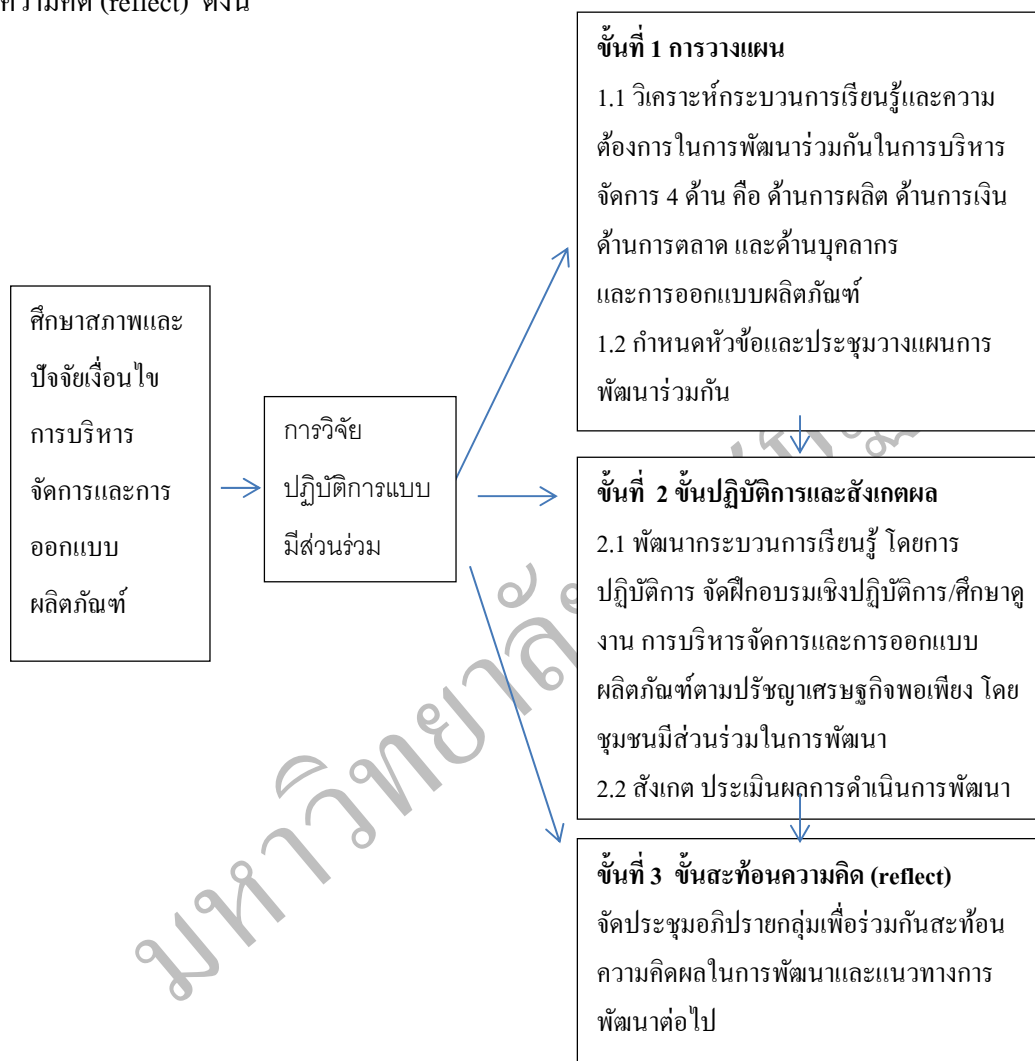
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีและการออกแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเขตรชนบุรีในครั้งนี้ขอบเขตการศึกษาตามกรอบการบริหารจัดการที่ดี 4 ด้านคือ ด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาดและด้านบุคลากร ส่วนการออกแบบผลิตภัณฑ์ศึกษา การออกแบบภาพลักษณ์ (image) ของผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนที่เป็นกรณีศึกษา

3. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย คือ วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนและอยู่ในพื้นที่เขตรชนบุรี โดยเลือกแบบเจาะจง (purposive random sampling) ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือกลุ่มเป้าหมาย ที่ยังคงดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ในปีที่ผ่านมาโดยมีผลงานอย่างต่อเนื่อง และกลุ่มวิสาหกิจให้ความร่วมมือและเต็มใจในการร่วมทำวิจัย สถานที่ในการลงพื้นที่ศึกษามีความสะดวกและปลอดภัยในการเข้าถึงพื้นที่ รวมทั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความพร้อมในการร่วมพัฒนาตามกรอบการวิจัย ด้านการบริหารจัดการและการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งในการวิจัยนี้กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรณีศึกษา คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนมบดิน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลาตะเพียนอุไทยสายวิจิตร

4. ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยนี้ มีระยะเวลาที่ศึกษา ตามขั้นตอนกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ เดือน ตุลาคม พ.ศ.2557 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2559

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) โดย ใช้หลักการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (2000, p. 505) ตามวงจรวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (plan) ขั้นปฏิบัติการและสังเกตผล (act and observe) และขั้นสะท้อนความคิด (reflect) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้าการให้บริการหรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการ โดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะ เป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพัฒนาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

การบริหารจัดการที่ดี หมายถึง การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้มีศักยภาพในการบริหารงานที่ได้ มาตรฐานครอบคลุมความสามารถในการบริหารและการจัดการ 4 ด้าน คือ ด้านการผลิต ด้านการเงิน ด้านการตลาด และด้านบุคลากร

การออกแบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง การออกแบบภาพลักษณ์ (image) ของผลิตภัณฑ์ต่างๆของวิสาหกิจ ชุมชน เพื่อเป็นการส่งข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หนึ่งๆ ผ่านรูปแบบการออกแบบตราสินค้า บรรจุภัณฑ์ รูปแบบทัศนศิลป์ ที่สนับสนุนการรับรู้ การตระหนักรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หนึ่งใดของวิสาหกิจชุมชน

กระบวนการเรียนรู้ของวิสาหกิจชุมชน หมายถึง มุ่งองค์ประกอบหรือกระบวนการของการเรียนรู้ของ วิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย เนื้อหาองค์ความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และฐานการเรียนรู้ ผ่านวิธีการหรือช่อง ทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆและจากปฏิบัติ

วิสาหกิจชุมชนเขตธนบุรี หมายถึง วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน และอยู่ในพื้นที่การปกครองเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งเป็น 7 แขวง คือ แขวงวัดกัลยาณ์ แขวงหิรัญรูจี แขวงบางยี่เรือ แขวงตลาดพลู แขวงบุคคโล แขวงลำหล่อ และแขวงดาวคะนอง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน อยู่บนหลักการของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง มีความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน โดยมีความรู้คู่คุณธรรม

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ข้อมูลสภาพการณ์และปัจจัยเงื่อนไขการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนเขตธนบุรี เพื่อเป็นข้อมูลให้ ภาควิชาต่างๆได้ร่วมกันใช้เป็นแนวทางการพัฒนา
2. วิสาหกิจชุมชนที่เป็นกรณีศึกษาได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การบริหารจัดการที่ดีและการ ออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาให้แก่วิสาหกิจชุมชนอื่นๆต่อไป
3. ได้ข้อมูลและวิธีการในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในเขตธนบุรีและพื้นที่อื่นๆที่มีบริบทใกล้เคียง เพื่อไป ประยุกต์ใช้ให้มีการบริหารจัดการ และมีแนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อประโยชน์ของการดำเนินงานของ วิสาหกิจชุมชนในภาพรวมต่อไป